

Demer, ca. 1949-1955

Hermanus Boexstraat, 1958

18 Septemberplein, 1952

Bij de bombardementen van 6 december 1942 is een aanzienlijk deel van het noordelijk deel van de Eindhovense binnenstad verwoest. Bij de wederopbouwplannen bood dit de mogelijkheid om de binnenstad te vergroten en het zwaartepunt naar het noorden te verplaatsen. Het spoor zou in noordelijke richting worden opgeschoven en daarvoor in de plaats zou het Demerplein, later het 18-Septemberplein, worden ontwikkeld. Parallel aan de Demer zou een nieuwe winkelstraat worden ontwikkeld: de Volderstraat, die spoedig werd omgedoopt in Hermanus Boexstraat. Hoewel de noodzaak van spoedig herstel door iedereen werd ingezien duurde het tot eind 1949 voordat met de herbouw van de Demer kon worden begonnen. Kort daarna werd begonnen met de grote bouwblokken van C&A en Lodewijks aan de zijde van het Demerplein. Het bouwtempo bij de individuele winkelpanden aan de Demer was te laag en daarom koos men bij de Hermanus Boexstraat voor een geheel andere aanpak: een totaalontwerp voor een winkelpromenade geïnspireerd op de Lijnbaan in Rotterdam, naar ontwerp van ir. J.W.C. Boks uit Rotterdam.



Gebiedsgerichte Welstandscriteria

Gebiedsgerichte welstandscriteria komen voort uit de gebiedseigen architectonische en stedenbouwkundige karakteristiek.

	BESCHRIJVING	CRITERIA	AANBEVELINGEN
<i>Bebouwing en omgeving</i>	<p>De Demer behoort tot de oudste straten van het oorspronkelijke Eindhoven en ligt op een historische lijn parallel aan de Dommel die zelfs nu nog op een groot aantal plekken herkenbaar is (Hoogstraat, Kleine Berg, Vrijstraat, Demer, Kruisstraat, Kloosterdreef, Woenselsestraat, Vlokhovenseweg). Van recentere betekenis is de Demer als onderdeel van de noordzuidroute van 's-Hertogenbosch naar Luik. Na de wederopbouw en de verplaatsing van het spoor verloor de Demer definitief de functie als doorgaande route en werd het een winkelstraat.</p> <p>De Hermanus Boexstraat ligt parallel ten oosten van de Demer en is na de oorlog als nieuwe winkelstraat tussen de Markt en het Demerplein ontwikkeld. Voor de oorlog bevond zich hier de St. Annahof, een rijtje woningen voor ouden van dagen, haaks op de Demer. Deze woningen zijn eveneens door de bombardementen verwoest.</p> <p>Beide winkelstraten zijn in eerste instantie uitgevoerd met een traditioneel profiel van rijbaan met trottoirs en in de jaren '70 is het voetgangersgebied geworden zonder afzonderlijke trottoirs. De huidige bestrating dateert van midden jaren '90 en is ontworpen door MTD Landschapsarchitecten (voorheen Buys & Van der Vliet). Deze bestrating bestaat uit één materiaal (harde rode klinker) en loopt van gevel tot gevel.</p>	<p>De inrichting van de winkelstraten moet de architectuur van de aanliggende bebouwing ondersteunen.</p> <p>Daarbij zou ook de historische context als uitgangspunt moeten dienen.</p>	<p>Bij herinrichting van de winkelstraten zou moeten worden aangetoond op welke wijze de nieuwe inrichting is afgestemd op de bebouwing en de historische context.</p>
<i>Bebouwing op zich</i>	<p>Vanwege de grotere schaal van het 18 Septemberplein en de koppeling met de Philips Lichttoren, was een front van grote gebouwen aan de zuidzijde gewenst. Vanaf 1952 wordt deze wand gevormd door de winkelpanden van C&A en Lodewijks. Dat van C&A werd ontworpen door wederopbouwarchitect J. van der Laan zelf, met medewerking van Th. van Eerden. Bijzonder hierbij was dat, door het uitgangspunt van een groot gebouw, een aantal particulieren genoodzaakt werd om samen met C&A één groot gebouw te ontwikkelen.</p> <p>Het pand voor de winkel van Lodewijks werd ontworpen door de Eindhovense architect B. Clement. Beide gebouwen hebben een klassieke gevelopbouw van een sokkel, gevormd door de winkelfronten, waarboven een bouwmassa die wordt</p>	<p>De grote schaal van de gebouwen aan het 18 Septemberplein moet worden gerespecteerd.</p> <p>De individualiteit van de afzonderlijke panden aan de Demer moet afleesbaar blijven. Dat geldt zowel voor de begane grond als voor de verdiepingen.</p>	

	<p>beëindigd door een soort kroonlijst. De grote schaal van de gebouwen wordt nog benadrukt door het strakke ritme van de ramen op de verdiepingen en de geringe plasticiteit in de gevels. Die gevels dragen alle kenmerken van de wederopbouwarchitectuur: een sober kleurgebruik, details van natuursteen of sierbeton en fragiele staaldetailleringen in de ramen en erkers.</p> <p>De Demer bestaat uit een aaneenschakeling van individuele woonwinkelpanden. De meeste percelen zijn 6,5 à 10 meter breed met enkele uitschieters tot maximaal 16 meter. De architectuur is kenmerkend voor de wederopbouwperiode. Er wordt enerzijds teruggerepen naar de traditionele en ambachtelijke bouwwijze van voor de oorlog, anderzijds worden nieuwe bouwmethodieken toegepast, zoals de stalen ramen en de ornamenten van natuursteen en beton.</p> <p>De panden zijn destijds als eenheid van winkel met bovenwoning ontworpen. De samenhang tussen deze twee functies is in de loop der jaren vervaagd door het veelvuldig toepassen van luifels en het wijzigen van winkelpuizen zonder bij het ontwerp de architectuur van het totale pand te betrekken.</p> <p>In de Hermanus Boestraat is sprake van een totaalontwerp voor beide zijden van de straat. Binnen het betonskelet met ronde kolommen voorzag het ontwerp van Joost Boks in een lichaam van baksteen. De expressieve plasticiteit wordt verkregen door het bouwlichaam ter plaatse van de verdieping boven de luifels sterk terug te laten wijken en daarboven juist weer uit te laten kragen. Deze plastische contour wordt nog eens versterkt door de uitstekende balkons en inspringende loggia's die geheel met de zelfde baksteen zijn bekleed. De doorgaande houten luifel vormt de bovenbegrenzing van de winkelpuizen op de begane grond. Oorspronkelijk was ook op dat niveau sprake van een grote mate van plasticiteit door een veelheid aan diep inspringende etalages en zelfs vrijstaande vitrines. De doorgaande luifel is slechts onderbroken op plaatsen waar een onderdoorgang aanwezig is of oorspronkelijk was.</p> <p>Het ensemble van de Hermanus Boestraat wordt voortgezet op de hoeken met de Markt en de Nieuwstraat. Op de hoek met de Markt springt de bouwmassa iets naar voren en ontbreekt de luifel en wijkt de bouwmassa op de verdieping niet meer terug.</p>	<p>Bij winkelpuiwijziging moet de pui in samenhang met de bovengevel worden ontworpen.</p> <p>Ieder bouwplan moet zijn geïnspireerd op de architectuur van de wederopbouw en gerelateerd zijn aan de specifieke vormgeving van de context waarin het plan wordt gerealiseerd. Het kan daarbij variëren van aangepast tot eigenzinnig.</p> <p>De collectieve expressie en de plasticiteit van het samenhangende complex van de Hermanus Boestraat, Markt en Nieuwstraat mag niet worden doorbroken door incidentele bouwplannen.</p>	<p>Aanbevolen wordt om de oorspronkelijke contour te herstellen op die plaatsen waar de terugwijkende eerste verdieping is dichtgebouwd tot aan of zelfs door de rooilijn van de bovengelegen gevel.</p>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	<p>Aan de overzijde, op de hoek met de Nieuwstraat, valt de relatief lage, witte winkelbebouwing op. Deze in de oksel van het inspringende ensemble geplaatste bebouwing is weliswaar tegelijk met de overige bebouwing ontworpen maar week daar door een in het zicht gelaten rechthoekig betonskelet gevuld met glazen puien reeds vanaf. Later is dit pand nog naar voren toe uitgebreid tot de huidige contour en geheel wit gestuct. De rechthoekige bouwmassa op de hoek van de Nieuwstraat ontrekt zich ook in zekere mate aan de kenmerken van het ensemble. Slechts de toepassing van dezelfde baksteen en de plastische behandeling van de balkons komen overeen met die van het ensemble aan de Hermanus Boexstraat. Maar ook hier ontbreekt de verticale contourlijn en de luifel. Wat ook opvalt is dat de overwegend horizontale raamuitsnedes, geplaatst in een losse compositie, in de Hermanus Boexstraat zijn ingeruild voor een strak ritme van verticale raamopeningen in dit volume.</p> <p>Al met al kan binnen het hier beschreven gebied gesproken worden over een bijzondere collectie wederopbouwarchitectuur die met verschillende stijlen binnen dezelfde periode tot stand is gekomen en kenmerkend is voor Eindhoven.</p>		
<p>Materiaal Detaillering Kleur</p>	<p>De winkelpanden aan de Demer en 18 Septemberplein zijn opgebouwd uit verschillende materialen, maar worden alle gekenmerkt door terughoudend kleurgebruik, al onttrekken sommige panden zich daaraan door opvallend schilderwerk van de gevel. Kenmerkend voor deze periode van de wederopbouw zijn de baksteen detaileringen in combinatie met natuursteen elementen of geprefabriceerd sierbeton. Ook de toepassing van stalen ramen is kenmerkend evenals de fragiele detailering van stalen balkonhekjes. Ornamentiek wordt soms over meerdere etages doorgezet waardoor deze worden gebonden tot een grotere schaal en meer verticaliteit. Door het overwegend strakke ritme van de raamopeningen ontstaat een hoge mate van rust in de gevels van de verdiepingen die vaak worden bekroond door een echte kroonlijst dan wel een afwijkend vormgegeven etage of een kap.</p> <p>Aan de Hermanus Boexstraat is de roodbruine baksteen dominant aanwezig. Bijzonder is de sculpturale toepassing ervan door diezelfde baksteen alzijdig toe te passen, dus ook aan de onderzijde van uitkragingen, balkons en loggia's. In dit ensemble zijn de</p>	<p>Detaillering en kleuren moeten worden gerespecteerd.</p> <p>De stalen kozijnen mogen niet worden vervangen door kunststof. Zie daarvoor ook hoofdstuk C.2.</p>	

	kozijnen en puivullingen van hout. Beeldbepalend zijn ook de op stalen kolommen geplaatste betonnen pergolabalken die op enkele plaatsen de dakverdieping bekronen.		
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbij gegaan, na een positief advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.



Objectcriteria Demer, Hermanus Boexstraat en 18 Septemberplein

Naast de criteria die direct worden ontleend aan de gebiedseigen architectonische en stedenbouwkundige karakteristiek gelden er voor een aantal typen bouwwerken nog aanvullende criteria. Hieronder staan de verschillende objecten beschreven die voor de Demer, 18 Septemberplein en de Hermanus Boexstraat relevant zijn.

c. Veranderingen aan gevels zonder uitbreiding

De onderstaande werkzaamheden zijn in veel gevallen op zich vergunningsvrije activiteiten en kunnen slechts repressief door de commissie ruimtelijke kwaliteit worden getoetst. Dit houdt in dat beoordeeld zal moeten worden of de gerealiseerde wijzigingen in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand. Is dat het geval, dan kan een aanschrijvingsprocedure worden gestart.

Het is soms dan ook zeer aan te bevelen om op vrijwillige basis voor dit soort werkzaamheden vooraf schriftelijk dan wel mondeling advies te vragen bij de commissie ruimtelijke kwaliteit. Dit voorkomt eventuele moeilijkheden achteraf.

Voor de panden die zijn aangewezen als monument geldt dat er nimmer sprake zal zijn van vergunningsvrije activiteiten en zijn onderstaande werkzaamheden licht vergunningsplichtig. Ze zullen dus altijd aan de commissie ruimtelijke kwaliteit moeten worden voorgelegd. Ook zal een monumentenvergunning moeten worden aangevraagd.

c.1. Schilderen en opnieuw voegen van gevels

Uit de toelichting op de Woningwet 2003 blijkt ondubbelzinnig dat het schilderen van een gevel niet kan worden gezien als bouwen. Het kan daarom ook niet worden aangemerkt als een vergunningsplichtige activiteit.

Het wijzigen van de kleur van een individueel pand kan echter van grote invloed zijn op de architectuur van dat gebouw en daarmee op het beeld van de openbare ruimte. Dit geldt des te meer als het pand deel uitmaakt van een blok of een complex, omdat dan de eenheid in architectuur en het stedenbouwkundige beeld in veel gevallen ernstig kan worden verstoord.

Zoals hierboven al is aangegeven is het daarom zeer aanbevelenswaardig om vooraf bij de commissie ruimtelijke kwaliteit te informeren of het schilderen van een specifieke woning zal leiden tot een situatie die in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand. Daarvan is zeker sprake binnen het complex van de Hermanus Boestraat en het geldt eveneens voor de panden aan het 18 Septemberplein.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

c.2. Vervangen van kozijnen

Het aanbrengen, dichtmaken of vervangen van kozijnen of het wijzigen van de indeling en afmetingen ervan levert over het algemeen niet veel problemen op zolang de veranderingen passen bij het karakter van het gebouw.

Een punt van aandacht daarbij is het vervangen van houten of stalen kozijnen door die van kunststof of aluminium. In de voorgevel en de naar de weg of het openbaar groen gekeerde zijgevel is dit overigens wel degelijk een vergunningsplichtige handeling indien er sprake is van een wijziging in de detaillering, profilering of indeling van het kozijn. Maar ook in de vergunningsvrije situatie kan naderhand blijken dat een dergelijke wijziging onaanvaardbaar afbreuk doet aan het beeld van de architectuur van het gebouw en de omgeving. Dat heeft dan vooral te maken met de verhouding tussen open en gesloten delen, reliëf en geleding van gevel en licht- en schaduwwerking, kleuren en toegepaste materialen, vooral ten aanzien van puivullingen. Wijzigingen daarin kunnen een aanzienlijke invloed hebben op het straatbeeld.

Het is dan ook altijd aan te raden om tevoren advies te vragen bij de commissie ruimtelijke kwaliteit om procedures en ingrepen achteraf te voorkomen.

Er moet daarbij met de volgende richtlijnen rekening worden gehouden:

- ◆ stalen kozijnen kunnen alleen goed worden vervangen door nieuwe stalen profielen of door aluminium. Alleen met deze materialen kan het slanke stalen kozijn worden benaderd. Tenminste als een smal aluminium profiel met een smalle of met een iets toelopende neus wordt gekozen. Een probleem hierbij vormen de donkere neopreen kaders van deze zgn. droge beglazing, die goed zichtbaar afsteken bij lichtgekleurde kozijnen en op die manier duidelijk maken dat het om een nieuw kozijn gaat. Vervanging door kozijnen met een droge beglazing zal altijd opvallen. Natte beglazing, dus met kit, is niet logisch vanwege de onderhoudsgevoeligheid van de kit in relatie tot de onderhoudsvrije aluminium kozijnen. Bij vervanging van kozijnen door lichtgekleurde aluminium kozijnen dient gestreefd te worden naar witte neopreen kaders.
- ◆ houten kozijnen moeten bij voorkeur worden vervangen door nieuwe houten exemplaren, met gelijke indeling en detaillering. Een kleine aanpassing in de profilering ten behoeve van dubbel glas is denkbaar.
- ◆ vervanging van houten kozijnen door kunststof is slechts acceptabel als de architectonische waarde van het gebouw en de omgeving dat toelaten. In die gevallen is het zaak het oorspronkelijke houten profiel en de indeling zoveel mogelijk te benaderen. Dat houdt onder meer in dat een renovatieprofiel moet worden toegepast, waarvan de profielbreedte aan de voorzijde maximaal 5 cm. bedraagt, de negge van de muur wordt gehandhaafd en de negge van het kozijn minimaal 5 cm is.
- ◆ met name in het complex van de Hermanus Boestraat is de eenheid en samenhang in de vormgeving van het gebouw van groot belang. Niet alleen voor het gebouw op zich maar ook voor de omgeving. Individuele vervanging van kozijnen door afwijkende types en/of materialen kan aan dat beeld grote afbreuk doen. In die gevallen is een totaalaanpak, die recht doet aan het oorspronkelijke beeld, een eerste vereiste.
- ◆ het aanbrengen van ventilatieschuiven bij kozijnvervanging levert vaak een lelijk en afwijkend beeld op. Het is mogelijk de noodzakelijke nachtventilatie min of meer onzichtbaar op een bouwkundige wijze aan te brengen, nl. boven de bovendeurpel achter het metselwerk of door muurroosters achter open voegen.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

d. Dakkapellen

Dakkapellen aan de voorzijde zijn altijd vergunningsplicht en die aan de achterzijde veelal vergunningsvrij. Binnen het hier beschreven gebied zijn alleen aan de Demer panden met kappen te vinden. Op de meeste aanwezige daken zijn al dakkapellen te vinden, vaak al vanaf de bouw. De vorm van de kappen is veelal zodanig dat ook eventuele nieuwe dakkapellen aan de achterzijde in de meeste gevallen vergunningsplichtig zullen zijn.

Nieuwe dakkapellen op de daarvoor in aanmerking komende panden aan de Demer zijn denkbaar, maar zullen altijd aan de commissie ruimtelijke kwaliteit ter beoordeling worden voorgelegd. Er dient daarbij rekening te worden gehouden met de volgende uitgangspunten:

- ◆ voor de positie op het dak, het overstek en voor de materialen, kleuren, detaillering (waaronder de bevestiging van plaatmaterialen) en de kozijnindeling moet aansluiting worden gezocht bij de architectuur van het pand en de omgeving en
- ◆ er mogen geen dakkapellen boven elkaar zijn geplaatst en
- ◆ er mag geen sprake zijn van een dakopbouw die een verhoging van de nok met zich meebrengt.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

e. Dakopbouwen

- ◆ Een dakopbouw op een platdak is altijd regulier-vergunningsplichtig. Binnen het hier beschreven gebied zullen aanvragen voor een dakopbouw te allen tijde aan de commissie ruimtelijke kwaliteit worden voorgelegd. Indien het bestemmingsplan een dergelijke opbouw mogelijk maakt dient een ontwerp zorgvuldig in de bestaande architectuur worden ingepast en kan variëren van aangepast tot eigenzinnig. Met name de invloed er van op het openbaar gebied zal een belangrijk toetsingscriterium zijn.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

f. Rolluiken en andere voorzieningen tegen inbraak anders dan bij woningen

Rolluiken kunnen een ernstige verstoring van het gevelbeeld opleveren, zowel in open maar ook en vooral in gesloten toestand. Dit geldt in zijn algemeenheid, maar met name in winkelgebieden waarin veiligheid, levendigheid en een aantrekkelijke omgeving van essentieel belang zijn, ook na sluitingstijd.

Toch zijn voorzieningen tegen inbraak in veel gevallen helaas onvermijdelijk.

Gelukkig zijn er voldoende alternatieven voorhanden voor het geheel gesloten rolluik. Indien rolluiken aan de binnenzijde worden aangebracht en voor tenminste 90% open zijn, vallen zij zelfs onder de categorie vergunningsvrije bouwwerken.

Andere voorzieningen tegen inbraak die voldoen aan redelijke eisen van welstand:

- ◆ rolluiken aan de buitenzijde die voor tenminste 90% open zijn en over de volledige breedte van de gevelopening zijn aangebracht. Daarbij moet de rolkast zo mogelijk onzichtbaar in de gevel zijn weggewerkt. Indien dit niet mogelijk is dient hij in ieder geval binnen de negge te zijn aangebracht. In dat geval kan de commissie ruimtelijke kwaliteit nadere eisen stellen aan de uitvoering ervan. (Overleg vooraf is dan dus noodzakelijk!) De rail moet binnen de negge zijn aangebracht. De kleuren zijn bij voorkeur zwart of antraciet ofwel aangepast aan de kleur van de gevel;
- ◆ spijlen- of schaarhekken die voor tenminste 90% open zijn en in de vloer verzinken of wegklappen in de negge. De kleuren zijn bij voorkeur zwart of antraciet ofwel aangepast aan de kleur van de gevel;
- ◆ gehard of gelaagd glas.

Er zijn situaties denkbaar waarin, na het stellen van nadere eisen aan de rolkast, kan worden meegewerkt aan een rolluik waarvan de rolkast niet onzichtbaar wordt weggewerkt, maar die voor het overige aan bovenstaande eisen voldoet.

Bij nieuwbouw verdient het aanbeveling om dergelijke voorzieningen zoveel mogelijk in de architectuur te integreren door daarmee in de ontwerpfase al rekening te houden.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

h. Zonnecollectoren

Steeds vaker worden zonnecollectoren en fotovoltaïsche cellen toegepast. Bij nieuwbouw kan en moet eigenlijk hiermee al in de ontwerpfase rekening worden gehouden zodat de collector een geïntegreerd onderdeel wordt van het gebouw. Bij bestaande gebouwen kan de zonnecollector als losse toevoeging echter een storend element vormen, vooral omdat de keuzevrijheid voor de plaats wordt beperkt in verband met de vastliggende stedenbouwkundige oriëntatie en de doorgaans reeds in gebruik zijnde plaats voor de installatie. Het is dan ook soms niet te voorkomen dat een zonnecollector aan de straatzijde moet worden geplaatst.

Zonnecollectoren en fotovoltaïsche cellen zijn in vrijwel alle gevallen vergunningsvrij. Zo niet dan zijn zij licht-vergunningsplichtig en voldoen zij in elk geval aan redelijke eisen van welstand, indien:

- ◆ geplaatst op platte daken, geheel gelegen binnen een hoek van 20 graden vanaf de naar het openbare gebied gekeerde dakranden;
- ◆ de kleur van de collector of paneel neutraal grijs is;

- ◆ de kleur van de omrandingen zoveel mogelijk in overeenstemming is met de dakbedekking.
- ◆ bij aanbrengen aan de straatzijde plaats en afmetingen worden gekozen overeenkomstig de als eerste onder redelijke eisen van welstand aangebrachte collector op het desbetreffende woningblok.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

i. (Schotel)antennes

Ook antennes en schotels voor satellietontvangst zijn technische toevoegingen aan gebouwen en dragen nooit bij aan het uiterlijk van het gebouw en de openbare ruimte. Zij dienen dan ook zo onopvallend mogelijk te worden aangebracht en liever nog onzichtbaar.

Het beleid van de gemeente Eindhoven met betrekking tot antennes ten behoeve van mobiele telecommunicatie is vastgelegd in een aparte beleidsnota, waarnaar hier wordt verwezen.

Antennes tot een hoogte van 5m gemeten vanaf de voet, zijn vergunningsvrij en dus ook welstandsvrij. Hogere antennemasten zullen steeds op zichzelf en in relatie tot hun omgeving moeten worden beoordeeld. Belangrijke factoren zijn dus het uiterlijk van de mast, bijvoorbeeld telescoop- of vakwerkmast, en de zichtbaarheid vanaf de openbare weg.

Een schotelantenne aan de voorgevel is licht-vergunningsplichtig, maar in dit gebied altijd in ernstige mate in strijd met redelijke eisen van welstand, vanwege het verstorende effect ervan op de architectuur van de panden op zichzelf en betekent ook een ernstige verstoring van het hooggewaardeerde beeld van de architectuur van de Eindhovense binnenstad. Dit houdt in dat zonder vergunning gerealiseerde schotelantennes na plaatsing aan de voorgevel in strijd zijn met de Woningwet en dat een aanschrijvingsprocedure zal worden gestart.

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.

j. Masten voor mobiele telefonie en andere antennes

Voor deze categorie bouwwerken zijn criteria opgenomen in de nota "Aanvullend antennebeleid".

Indien er sprake is van een bijzondere situatie, een architectonische meerwaarde of als kan worden getwijfeld aan de toepasbaarheid van bovenstaande criteria, kan hieraan worden voorbijgegaan, na advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit.